

S MUDr. Lukášem Pollertem jsem si povídala na tzv. lékařáku čili na lékařském pokoji oddělení JIP na kardiochirurgii v pražské fakultní nemocnici Motol. Svými názory a výroky k aktuálnímu dění ve společnosti i ve světě některé lidi dráždí a rozčiluje, zatímco jiné svým selským rozumem spíše potěší. Patřím mezi ně, a tak bych si s ním klidně povídala třeba celý týden.

Lukáš Pollert:

Čaj z meduňky si vařím často

▼ **Jak dlouhou vlastně pracujete v Motole? Nemocnice je dost specifické prostředí a trochu připomíná**

fabriku...

Každá nemocnice je vlastně trochu fabrika, protože lidem tady vyrábíme diagnózy a pak je léčíme. Teď jsem to řekl ošklivě a přehnal jsem to, protože diagnózy samozřejmě jen stanovujeme, když sem pacient přijde s tím, že má nějaký zdravotní problém. Určené diagnózy potom léčíme, protože tak funguje západní medicína. I když se cítíte zdravá, najdu vám mnoho diagnóz, a samozřejmě za tím je farmaceutický průmysl, který je chce léčit. A často je to výborná věc, opravdu.

Motol je hodně velká nemocnice, jsou tu tisíce zaměstnanců a více než dva tisíce lůžek. Pro mě to je Alma mater, protože jsem tu studoval. Už tenkrát mi prof. Josef Koutecký, který byl zakladatelem dětské onkologie v Československu, říkal, že se sem jednou zase vrátím. Tak jsem tady a už je to asi 15 let. V nemocnici chodím do našeho lékařského pokoje, kde si s kolegy říkáme vše o pacientech u nás na kardiochirurgii, pak znám cestu na operační sál a do kantýny, kde se setkáváme úplně všichni. Chodí sem i prof. Robert Lischke, který jinak zná hlavně III. chirurgickou kliniku, stejně jako prof. Pavel Pařko, i když tito pánové asi dobře znají i cestu na ředitelství... Pro lidi, kteří sem přijdou za někým na návštěvu, je Motol něco jako malé město a nejlíp ze všech se tu vyznají sanitáři.

▼ **Vaří vám v kantýně dobře?**

Já jsem spokojený. Na základní škole i na gymnáziu jsem byl zvyklý na jednotná jídla, což se po revoluci začalo zlepšovat, ale samozřejmě i zdražovat. Tady máme na výběr dvě nebo dokonce tři minutky, čtyři

hotovky a mezi tím je i vegetariánské jídlo. Většinou je v nabídce i ryba, polévky jsou dvě a několik druhů salátů, takže výběr je.

Nejen o cestě k medicíně

▼ **Nedávno jste se zastal Jaroslava Duška, který řekl, že všechny nemoci včetně rakoviny si lidé způsobují sami – jak jinak než svým životním stylem – a byla z toho poměrně velká kauza...**

Zastal jsem se ho proto, že veřejnost se dokáže proměnit v nelitostný dav. Znamo to sám a ukázalo se to i na mnoha jiných lidech včetně skvělých odborníků třeba za covidu. Osobně už neřeším, jak lidé někdy reagují, a jsem na to zvyklý, ale pravda je, že Jardu dehonestovali za větu, která byla ryze pravdivá. Někteří ji nepochopili, ale i tak si myslím, že pokud by se to celé v klidu vysvětlilo, nakonec by s tím souhlasili. A ještě bychom se tomu pak společně zasmáli.

▼ **Pravda je, že nikdo nechce být nemocný, ale ve finále žijeme všichni vlastně tak, že k nemocem směřujeme...**

To je ale normální život. Nikdo tady přece nemůže být donekonečna a být donekonečna zdravý. Přiznejte si, že příroda nás chrání do té doby, dokud jsme schopni reprodukce. Jakmile ale vychováme děti a jsme už ve zralém věku, příroda od nás dá ruce pryč. Imunita slábne a zdraví najednou začne kulhat – takhle to je jednoduché. Jenže my chceme vidět i svoje vnuky, tedy nejen svoje syny a dcery, nebo dokonce i pravnučky. A v tu chvíli přijde klasická medicína, která dokáže pomoci. Vlastně není moc stará, ale přesto se jí říká klasická. A té staré medicíně, která tu byla předtím tisíce let, se říká alternativní, takže se to nazývá přesně naopak.

Dnes už asi každý ví, co znamená žít nezdravě anebo naopak zdravěji, a podle toho bude dříve nebo později něčím nemocný. Když někdo bude mít nadváhu a obezitu, asi tuší, že se to odrazí v činnostech jeho orgánů nebo že nevydrží kyčle, a ani imunita není u obézního člověka nic moc, což dobře ukázal covid. A pak je tu samozřejmě zničující stres, závislosti na nikotinu, alkoholu, na nezdravé stravě atd. To všechno si vybírá svoji daň, a lidé si tak zkracují svůj život v podstatě sami.

▼ **Kdy jste se vlastně rozhodl, že budete lékařem?**

Můj táta pracoval ve Fyzikálním ústavu ČSAV, ale byl spíš chemik než fyzik. A maminka pracovala tady v Motole jako laborantka na mikrobiologii. A tak jsme my děti chodily za mámou do práce, a to hlavně tehdy, když jsme měly třeba tu a tam angínu. Angína se nejlépe léčí tak, že se udělá výtěr z krku, a podle mikrobiologického rozboru se nasadí určité antibiotikum, anebo se nenasadí. Takhle by to mělo být, ale protože je hodně angín, tak se lékař většinou už jen podívá do krku, předepíše nějaká antibiotika, a tím to hasne.

Výtěr z krku je strašně nepříjemný, a když jsem byl dítě, vždycky mi to hrozně vadilo. Také jsem musel absolvovat odběry krve a návštěva nemocnice pro mě vždycky byla hodně stresující. Zůstalo mi to doteď, takže nesnáším jakékoliv injekce do svého těla. Pamatuji si, jak jsem jako dítě záviděl zdravotním sestřám a všem, kteří mě vyšetřovali, a chtěl jsem být na jejich místě. Chtěl jsem se stát zdravotním personálem, a tím to celé začalo.

▼ **Píchat do druhého vám nevadí?**

To ne, samozřejmě když je to indikované. Chtěl jsem prostě stát na té druhé straně, a ne na straně pacienta. I dnes, když jdu naším oddělením, tak si říkám, jak jsem strašně rád, že tam nemusím ležet a že tu můžu být jako doktor, který jde odpoledne domů. Vnímám úzkost a stres všech, kteří tu leží, a zároveň děkuji Bohu, že nejsem mezi nimi.

O přírodě a sportu

▼ **Tomu, že jste na letních olympijských hrách v Barceloně v roce 1992 získal zlatou medaili ve vodním slalomu a v roce 1996 v Atlantě stříbrnou a další medaile jste přivezl z různých mistrovství, se v rozhovoru vyhnout nedá. Je obdivuhodné, co jste dokázal ve sportu...**

Poznámka o tom, co jsem dokázal ve sportu, je dost relativní, protože zaběhnout třeba sto metrů za devět vteřin podle mě není výkon hodný nějakého uctívání. Je to úplně stejný výkon, jako kdybyste chtěla v nějakém čase vykopat třeba kanalizaci. Je to určitá fyzická dispozice, a to je vše.

▼ **A potom jste svoje olympijské medaile prodal za sto padesát tisíc korun, které jste věnoval na nákup sterilních jehel pro narkomany. Několik let poté jste byl na úrovni komunální politiky členem komise pro závislé na zastupitelstvu pro Prahu 6. Je vám téma závislých na drogách něčím blízké?**

Setkávám se s ním pořád. Nedávno jsem na facebooku zveřejnil příspěvek o tom, co se stalo u nás v nemocnici. Přivezli k nám pětadvacetiletou holku, která ve tři ráno pod vlivem drog zkolabovala při nějaké akci na Strahově. Byla ale upravená, čistá atd. Zaintubovali jsme ji, připojili jsme ji na ventilátor a krevní rozbor ukázal, že v sobě měla alkohol a ketamin. Druhou holku našli ve stejném stavu a tu odvezli do Vojenské nemocnice ve Střešovicích. Ta naše měla v kabelce také bombičky, co se používají na výrobu šlehačky čili rajčák (jde o oxid dusný, který při vdechování způsobuje veselost, odtud název rajský plyn, ale někdy také vede k hysterii a při vyšších dávkách navozuje spánek – pozn. aut.) a ještě tam měla tzv. g-drogu, což je extáze. Když se probrala, říkala, že nevěděla, že tam je ketamin a že si myslela, že to je kokain – takže kdyby to byl kokain, asi by to podle ní dopadlo výborně! Kabelku měla zkrátka plnou drog.

Pod mým příspěvkem se ihned rozjela diskuse, v níž lidé psali, že by ji nechali celou léčbu zaplatit. Ale jak to? Nemocnice Motol je z 95 % plná lidí, kteří jsou závislí na televizi a na nezdravé stravě a necháte je ošetření platit? Anebo když někdo nabourá, protože jede jako šílenec, také je ošetřený zdarma, pokud si platí zdravotní pojištění, a tahle holka si ho také platila. Je to pořád dokola. Většinu lidí se pomoc lidem závislým na omamných látkách nelíbí, přestože sami mají jiné závislosti, třeba na televizi a na kanapi. A jestliže se bavíme o vydávání miliard na zdravotní péči, tak je to hlavně pro tyhle lidi a určitě ne pro narkomany, protože ti většinou umřou někde venku.

Tenkrát jsem jim dal sto padesát tisíc korun na čisté jehly, aby po použití špinavých jehel nemuseli do nemocnice, ale když si to chtějí píchat, ať si to píchají. Někdo chce zase vypít dvě lahve vodky denně – a to tady také máme takové experty – tak ať si je vypije. Nevím, proč bych jim to zakažoval, protože jsem v roli lékaře, ne rodiče nezletilého dítěte. Každý z nás dostal jeden život a je na něm, jak ho prožije. Maximálně tomu člověku můžu

pomoci a říct mu třeba: „Mladý pane, máte pankreatitidu, na kterou se často umírá, ale je to váš život, klidně si kuřte a pijte dál...“

▼ **U vás ke zdravému životnímu stylu patřilo vždy sportování a pobyt v přírodě, a to i poté, co jste se stal otcem šesti dětí. Vzpomínám si, jak jsem vás jednou potkala i s dětmi na lyžích ve Špindlerově Mlýně...**

Asi v roce 2009 jsem založil lyžařský SK Lajdáček podle horské chaty na Labské ve Špindlerově Mlýně, kde jsme měli základnu. Sám jsem se vodnímu slalomu začal pořádně věnovat vlastně až po sportovním gymnáziu ve Vimperku, které bylo zaměřené právě na lyžování.

SK Lajdáček tvořilo několik rodin s dětmi a jednou jsme např. v Herlíkovicích spolupřáteli i mistrovství Prahy v obřím slalomu. Naším cílem nebylo, aby „naše děti“ jednou někde zvítězily, ale šlo o to naučit je lyžovat a také jim všítit disciplínu. Od silnice jsme chodili nahoru do chaty s batohy pěšky, pak jsme tam zatápěli dřevem atd. Dotáhli jsme to asi na osmdesát dětí, které byly našimi členy, jenže to začalo být stále složitější a děti postupně odrůstaly. A můj syn Jan, kterému šlo lyžování z mých dětí nejlíp, začal více jezdit na vodě. Na jaře 2023, kdy jsem zjistil, že bych za svoje děti musel zaplatit permanentky na další sezonu asi za osmdesát tisíc a za nájem chaty na celou sezonu asi sto padesát tisíc, což přerostlo moje možnosti, jsem to proto celé ukončil. A tak si teď s přáteli pronajímáme jinou, menší chalupu a každý tam jezdí tak, jak potřebuje. Můj sedmnáctiletý syn Tonda například cestuje v zimě do Špindlu často s kamarády autobusem už sám a jezdí tam hlavně na snowboardu.

▼ **Jak tedy budete trávit letošní zimu, když se sportování s dětmi na horách už nekoná?**

Budu hlavně pracovat. No vážně! Kromě Motola pracuji jako anesteziolog částečně také na klinice Asklepiion MUDr. Romana Šmuclera a věnuji se i infuzním terapiím chronických bolestí, neuropatií, při poruchách paměti, imunity a regeneraci organismu po závažných stavech. Zaujala mě možnost na podobné stavy předepisovat konopí, a tak se chci věnovat i tomuto postupu. Mám atestaci i z interního lékařství, a tak jsem si na SÚKLu (Státní ústav pro kontrolu léčiv) zažádal, abych mohl předepisovat léky z konopí. Také jsem

🏠 **Náš časopis MUDr. Lukáše Pollerta inspiroval – zejména ho zaujaly články o léčivém konopí.**

▼ **Ale bez dřiny by to také nešlo...**

Ale ani to neznamená, že to je úctyhodný výkon, někdo zase sedí a přemýšlí.

▼ **Dokonce jste řekl, že upínání pozornosti k olympijským medailistům považujete za faleš, protože váš výkon byl před olympiádou úplně stejný, jenže v záři reflektorů se člověk ocitne až s medailí. A dokonce jste prý vždy fandil i svým soupeřům, které jste dobře znal z tréninků...**

Pozornost k medailistům upínají média, tak to prostě funguje, ale právě v tom je podle mě určitá faleš. A všem ostatním jsem fandil proto, že jsem s nimi při trénincích strávil kus života. Byli to moji kamarádi.

přihlášený na čtvrtou atestaci z paliativní medicíny, ale musím na to najít čas.

▼ **Získat při sportu disciplínu je fajn, ale na druhou stranu řada sportovců na sebe dnes vyvíjí tak velký tlak, že se pak propadnou až na dno...**

Asi záleží na povaze. Když chce někdo vyhrát závod, musí samozřejmě hodně trénovat, aby se mohl stále zlepšovat. Často je to nepříjemné a není to jenom zábava. Když chcete hrát dobře Beethovena, musíte zase pořád cvičit stupnice. Z mých dětí se sportu na závodní úrovni věnuje jen Jan, který jezdí na vodě, a ostatní dělají amatérsky všechno možné – hrají třeba společně basket, protože jich je hodně, jezdí na kole, na bruslích...

Určitě je dobré děti přivést k nějakému sportu, ale poslední tři roky, vlastně od mých padesáti, pozoruji, že se to z mojí strany mění. Vidím, jak nejmladší dcery – nejmladší Lee je devět let – tráví ze všeho nejraději čas se svým mobilem a do jiných aktivit se jim moc nechce, takže mě to pak už také nebaví. Mám je do toho nutit? Tyhle diskuse rozvíjíme s kolegy třeba při obědě v naší kantýně. Někdo říká nutit, jiný nenutit... Kde jsou hranice? Viděl jsem rodiče, kteří svoje děti hodně nutí do sportu nebo svého mladého Mozarta doma přibíjejí hřebíkem ke klavíru, ale je to pak pro děti hezký život? Mě rodiče do ničeho nenutili.

▼ **Dnes už odklon od technologií prakticky není ani možný, protože vše je nastavené tak, že je dnes potřebujeme i pro základní věci...**

Proto si myslím, že ještě nejsme v bodu nejvyšší kulminace toho, jak jsme s nimi spojení a propojení, ale taková je zkrátka doba. Když mi bylo asi deset let, dělali jsme si s ostatními kluky venku ohníček, přestože jsme to měli zakázané, a vzpomínám si, jak jsme na něm jednou vařili pórkovou polévku. Nedělají ty dnešní děti náhodou na mobilu to samé? Vždyť tam také mají svoje dobrodružství, takže o něj nepřicházejí, jenom je v jiné podobě.

Já do mobilu vlastně také koukám pořád, protože v něm na internetu čtu různé odborné články, nebo mě zajímá, co se děje ve světě. A baví mě to číst tehdy, když potřebuji, a nečekat na to, až začnou zprávy v televizi. Technologie nám umožňují dostat se k mnoha zajímavým informacím, také přes mobil

komunikují se školami, kam chodí moje děti, protože pořád musím něco někam posílat a podepisovat, nejsou už ani klasické žákovské knížky atd. atd.

O covidu, smrti a víře

▼ **Zmínil jste období epidemie covidu, kdy jste svojí optikou selského rozumu viděl vše trochu jinak...**

To nevím, to musíte říct vy. Já jsem si jenom už po prvním měsíci, tedy po březnu 2020, všiml, že nemocným lidem většinou zas tak zle není. Jenže světem se hnala davová psychóza, a myslím si, že tuhle reakci vyvolá strach. A pak vznikne panika, jako když začne hořet v Národním divadle.

☞ Dívat se do budoucnosti s optimismem nedokáže každý. Oč mají život snazší ti, kteří to umějí...

▼ **Myslíte si, že jsme se jako lidstvo díky covidu dokázali v něčem poučit?**

Snad aspoň někteří se dokázali poučit v tom, jak snadno se dokáže najít skupina lidí, kterou je možné diskriminovat. A stane se to v kolektivu, kde jste spolu třeba dvacet let komunikovali úplně bez problémů, nebo dokonce v rodinách. Během pár hodin se lidé dokážou téměř vraždit, a to samé bylo se Židy ve 30. letech 20. století. Nesměli do parku, do kina... všechno se vlastně jenom zopakovalo.

O tomhle mechanismu v lidech, který se za určitých okolností probouzí, a k čemu to vede, psal krásně profesor a filozof Vilém Flusser. Vždyť i koncentrační tábory stvořila západní společnost, která sama sebe považuje za rozvinutou a civilizovanou! Flusser si všiml, že v nás existuje něco, a když na to zabrnkáte, probudí to vůči druhému člověku nenávisť,

přestože jsme ho předtím akceptovali a respektovali. Najednou se ale něco přesmýkne, a to ho na celé mašinérii holocaustu děsilo ze všeho nejvíc. Jak je možné, že západní civilizace dopustila toto rozdělení společnosti stejně jako za války i teď za covidu, kdy skupina lidí, která se nedala očkovat, byla úplně vyloučená ze společnosti? Myslím, že to je ohromná devíza, že jsme to mohli vidět takhle zblízka, a osobně jsem za tuhle zkušenost vděčný, přestože je hrůzostrašná. Mysleli jsme si, že to, co se stalo ve třicátých letech se Židy, se už nemůže nikdy opakovat, a nakonec to bylo jako přes kopírák.

▼ **Je za tím strach ze smrti, nic jiného... Vy se smrti nebojíte?**

Co s tím asi tak můžeme dělat? Všichni se jí dočkáme a je to přirozená součást života. Proto se smrti nebojím. V *Talmudu* se píše, že spánek je šedesátina smrti. Duše prostě opustí vaše tělo, takže svoji tělesnou schránku necítíte, a ochutnáte si tak to, co jednou zažijete full size.

Nebojím se vůbec smrti, ale čeho se člověk nejvíc bojí – a vidím to i pacientů v nemocnici – je osamění a bolest. Lidé mají strach, že budou umírat ve strastech. Právě to ale současná medicína umí zmírnit, a to je dobře, protože odchod ze světa by měl být civilizovaný, důstojný a humánní. Někdo chce umřít ve společnosti rodiny, někdo ne, ale neměl by se trápit bolestí, dušností atd. Myslím si, že veškerý strach pramení právě z této fáze.

▼ **Souzníte s teorií převtělování?**

Podle mě duše nezemře, ale jestli se vrátí do nějakého těla, kdo to ví jistě? Fyzika dokázala, že neexistuje čas, tedy minulost ani budoucnost, takže kam se pak vlastně vrátí? Všichni spisí vlastně pořád jen stojíme na jednom místě...

▼ **Jak praví duchovní mistři, to, že se duše vrátí do nějakého těla, říkáme proto, aby to dokázal pojmout náš rozum. Chápat převtělování lineárně ale nelze, protože vše se opravdu odehrává najednou ...**

Takže i Einsteinova duše je tady pořád? Je v nás? Pak je možné, že je vlastně jenom jedna duše, která není rozdělená, a každý z ní vždy dostane jen kousek. Tím se ale nabízí otázka, jestli se vlastně stále nekoukáme na to samé...

ARTYČOK EPIGEMIC®

Pomoc pro srdce, játra i trávení

Všechny druhy zeleniny jsou pro naše tělo prospěšné, některé jsou ale svými účinky zcela unikátní. Patří mezi ně i artyčok zeleninový, který obsahuje řadu prospěšných polyfenolů, organických kyselin a dalších látek s pozitivním působením na srdce a cévy, játra, trávení a další orgány. Udělejte radost svému tělu a podpořte ho, aby fungovalo ještě lépe. Pomůže vám v tom doplněk stravy Artyčok Epigemic® – vysoce kvalitní extrakt z listů artyčoku.

Proč užívat Artyčok Epigemic®?

- Podporuje normální činnost srdce.
- Přispívá k udržení normální hladiny krevních lipidů.
- Podporuje normální funkci jater a pročištění.
- Pomáhá udržet normální trávení a funkci střev.
- Vhodný v rámci kontroly tělesné hmotnosti.
- Antioxidant.

SLEVOVÝ KUPÓN 25 %
až na 3 jakékoli produkty EPIGEMIC®
na e-shopu Epigemic.cz. Při objednávce zadejte do políčka „slevový kupón“ kód:
11medunka

Doplněk stravy

www.epigemic.cz

Blue step spol. s r. o.
Tel: 235 516 246, 704 976 777
Objednávky: www.epigemic.cz
Slovensko: www.epigemic.sk

▼ Má to logiku, co říkáte. Jste věřící?

Určitě. Mám židovské předky, a tak se učím i hebrejsky, protože v synagoze jsou liturgie v hebrejštině. Trošku jsem se přitom ale zachmuřil, protože poslední dobou jsem začal hodně pracovat, abych uživil naši osmičlennou rodinu, a na hebrejštinu mi teď už nezbývá čas. Dnes je sobota, tedy šábés, kdy Bůh po stvoření světa sedmý den odpočíval, takže bych neměl pracovat, jenže vojsko, policie a zdravotníci pracovat můžou, protože záchrana lidského života má před odpočinkem přednost.

▼ Pro někoho je vrátky k duchovnímu přesahu zase křesťanství nebo buddhismus, ale důvod, proč je otevíráme, je asi stejný – všichni nějakým způsobem pátráme po smyslu života a stvoření...

V židovské liturgii jsem našel spoustu zajímavých věcí. Například příběh o tom, jak praotec izraelského národa Abrahám měl obětovat svého jediného, vytouženého syna Izmaela, kterého měl s devadesátiletou Sárrou, ale v poslední chvíli mu anděl zarazil ruku. A proč se to stalo? Bůh mu jenom chtěl ukázat, že Izák není syn Abraháma, ale že je to syn Boha. Děti nejsou náš majetek, a když umřou, vrací se stejně jako všichni k Bohu.

O vývoji světa a kritice

▼ Když máte tolik dětí, musíte svět a jeho vývoj nutně vidět optimisticky. Je to tak?

Jasně že jo, protože to je pořád to samé. Už v *Knize Kazatel* se píše, že vše, co bylo, zase bude, a že není nic nového pod Sluncem. Její autor píše, že už všude byl a všechno viděl, byl chudý i bohatý, a že to je marnost nad marnost, protože vše se jenom opakuje stále dokola. A končí tím, že člověk má jedinou šanci, jak se z toho vymanit – a to je bázeň před Bohem.

Možná bude válka i u nás v Evropě, protože tady už byla, i když to třeba nezažijeme my, ale naše děti nebo jejich děti. Už teď jsou různé bouře a asi to nikdo nezastaví. Vezměte si, co prožili naši rodiče a co jsme prožili my. Každá generace zažila nějaký průšvih a dnešní mladí lidé, mileniálové, si vůbec neváží svobody, chtějí mít tzv. silný stát a svobodu okleštit. Zase tedy musejí zažít totalitu a cenzuru. V nové době technologií tak možná budeme mít všichni „čipy“ a život se opravdu zdigitalizuje. Už teď, když tady spolu sedíme,

někde někdo ví, že váš mobil je blízko mého mobilu, a vše, co si povídáme, se někde ukládá. Zatím to ta technologie nepoužije, protože teď je to zbytečné, ale může se to velmi rychle změnit.

▼ Říkáte to úplně v klidu, zatímco ve mně se všechno svírá. Jak dokážete vše zvládat s takovým klidem, včetně komplikací při operacích nebo kritiky na sociálních sítích?

Asi jsem stoik. Někdo mi to už řekl, tak jsem si o tom něco přečetl a možná na tom něco bude, ale mám to tak přirozeně. Jakmile vidím jakoby chybu, je to pro mě výzva, kterou se snažím vyřešit, ale nijak mě to nerozhodí. Komplikace při těžkých operacích jsou od toho, abyste se je snažili dobře zvládnout, nic víc.

A co říct k sociálním sítím? Dobrá kritika vás nutí hledat argumenty a řešení, což je dobré, ale někteří lidé na sítích jenom nadávají. Nikdy ale nezastávám jen jednu stranu barikády. Vidím jednu stranu mince a pootevřu dveře i k té druhé, protože mi jde o spojení protikladů. Někdo řekne, že něco je bílé, a já řeknu, že by to ale mohlo být černé nebo černobílé. Někdy píchnu do vosího hnízda, ale když lidem ukážete červený hadr jako býkovi v aréně, podkryjete pozadí. Všechny útoky, kritiky atd. mi vlastně přijdou jako nedorozumění.

▼ To jste řekl moc hezky. Také si myslím, že to je jen záležitost času, kdy lidé k něčemu dospějí, něco přijmou a pochopí, i když to měřítkem našich životů trvá třeba dlouho... Jaký máte vztah k celostní medicíně a k bylinkám?

Celostní medicína mi určitě dává smysl, protože žádný pacient není jen laboratorní číslo a výsledek EKG a vždy ho léčíme celého, ať už jakkoliv. Proto si rád lidi vyslechnu. Když mi vyprávějí o svém životě, je hned vcelku jasné, kde je hlavní problém.

A bylinky mám rád. Čaj z meduňky si doma vařím často, skoro každý večer. Mám ji na zahradě a nejradši mám čerstvou, ale na zimu mám i sušenou. A podívejte se, co mám ve skříni.

(*A pak Lukáš vstává a vydává z ní lahvičku s bylinným elixírem s názvem Životabudič – pozn. aut.*)

Ani si nejsem jistý, jestli to funguje, ale líbí se mi ten název, který by už sám o sobě mohl fungovat jako placebo. Jsem tomu otevřený, proč ne. Cokoliv pomůže, je dobré. ♦

Věra Keilová